

Handreikingen privacy¹

Handreiking 1: Gegevens vragen en delen: altijd 3 momenten van afweging

Altijd centraal: elke afweging primair in het belang van de betrokkene, bij twijfel dieper op dat belang ingaan.

- 1. Vragers: Welke vraag moet ik aan wie stellen?**
 - a. specificeren wat je rol is, welk doel je hebt, waar je in je proces zit
 - b. bedenk of je de vraag aan de juiste partij stelt:
 - i. betrokkene
 - ii. regisserende/ organiserende partij (gemeente, wijkteam, gezagsdrager)
 - iii. inhoudelijk betrokken partij (hulpaanbieder, schuldhulpverlening...)
- 2. Bevrageerde: Welke informatie heeft vragers nodig?**
 - a. Wat is minimaal noodzakelijk op dit moment voor die rol?
 - b. Is/ wordt betrokkene voldoende betrokken of moeten we daarover iets afspreken?
 - c. Hoe lever ik die informatie aan?
- 3. Vragers: Wat doe ik met de geleverde informatie?**
 - a. Selecteer wat noodzakelijk is, de rest vernietigen

Handreiking 2: Verwerking een lastige afweging? Blijf aanspreekbaar

Altijd centraal: elke afweging primair in het belang van de betrokkene, bij twijfel dieper op dat belang ingaan.

Door je helder af te vragen welke informatie nodig is om het doel te bereiken kom je er bijna altijd uit:

- Is de verwerking echt nodig om het doel te bereiken, op DAT moment en in JOUW ROL?
 - En beperk je tot feiten, geen diagnoses (als dat niet je taak is).
1. Als dat niet lukt, wat dus maar zelden nodig is², is het goed om te overleggen:
 - a. Liefst met betrokkene (geen toestemming vragen, maar afstemmen en daarin constructief meegaan, zolang het doel maar dichterbij komt);

¹ Wilmar M.J. Hendriks, Eric Schreuders: workshop privacy Week van Transformatie Jeugdhulp regio Haaglanden 20 t/m 27 november 2020

² Als dit overleg wel vaak nodig is, is de kans groot dat er sprake is van onduidelijke of niet sluitende afspraken tussen partijen.

- b. Anders advies vragen aan een expert (collega, vraagbaak of expert op betreffende inhoud)³:
 - i. Zo mogelijk anoniem;
 - ii. Anders met minimaal noodzakelijke inhoud om nuttig advies te kunnen geven.
2. Als het besluit leidt tot bovengemiddeld risico bij verwerking (nog steeds twijfel dus):
- a. Leg de afweging (en de vorm ervan) vast in het dossier

Op deze manier ben je optimaal aanspreekbaar op je zorgvuldige afweging in complexe situaties. Dus zelfs als een casus onverhoopt heel slecht afloopt en/ of je elkaar voor de rechter tegenkomt, kun je aantonen/ ben je aanspreekbaar op het feit dat zorgvuldig is afgewogen.

Handreiking 3: Betrek de betrokkene

Essentie: Betrokkene, de term uit de (U)AG, is afgeleid van het WERKWOORD BETREKKEN

Zie ook de link naar het lied van Moraya de Haan onder handreiking 4.

A. Visie, beleid, inrichten van organisatie en proces:

Als je nieuwe/ andere processen moet inrichten, overweeg waarbij en hoe je de betrokkenen daarbij actief betreft. Zowel jeugdigen met (nu of vroeger) , als ouders.

De ervaring is dat dit tot verhelderende inzichten kan leiden. Ook kan het helpen met uitleggen van hierin gemaakte keuzes.

B. Dagelijkse praktijk:

Het is je wettelijke AVG plicht bij de uitvoering van je inhoudelijke (gewoonlijk ook wettelijke) taak.

Dit betekent zeker niet dat je overal toestemming voor moet vragen, maar wel afwegen of je (nieuwe) verwerking (zo mogelijk vooraf) kan afstemmen, op zijn minst informeren.

Belang hiervan kan verschillen per casus, gouden regel: als het over mij zou gaan, hoe zag ik dit het liefst gebeuren?

Handreiking 4: raakvlak WGBO en Jeugdwet

Het verstrekken van gegevens door jeugdhulpaanbieders en jeugdhulpverleners aan de gemeente (B&W voor de Jeugdwet) is geregeld in art. 7.4.0, lid 2 en 3 van de Jeugdwet.

Toelichting

Omdat het in lid 2 en lid 3 om het woord 'verstrekken' gaat, gaat het hier om een verplichting tot verstrekken. Uiteraard enkel de noodzakelijke gegevens. Bezien vanuit de geheimhouding in de Jeugdwet (art. 7.3.11 Jeugdwet) gaat het bij art. 7.4.0, lid 2 en 3 Jeugdwet om bepalingen

³ Advies aan de organisatie/ samenwerkende organisaties: regel dat de professionals weten waar ze terecht kunnen met zulke vragen, geen dichte deuren).

die vallen onder "De verstrekking geschiedt zonder inachtneming van beperkingen, indien het bij of krachtens de wet bepaalde daartoe verplicht." Anders gezegd: ook verstrekken als daardoor de persoonlijke levenssfeer wordt geschaad omdat er staat: zonder inachtneming van beperkingen.

Er is echter ook nog het goed hulpverlenerschap van art. 7.3.11 lid 3. En het lijkt er toch op dat verstrekken (toch) niet (altijd) verplicht als de hulpverlener door dit verstrekken "niet geacht kan worden de zorg van een goed jeugdhulpverlener in acht te nemen". Over de verhouding tussen lid 1 met "De verstrekking geschiedt zonder inachtneming van beperkingen, indien het bij of krachtens de wet bepaalde daartoe verplicht." en lid 3 is de wetgever echter niet helemaal duidelijk geweest. Deze wat juridische onduidelijkheid leidt in de praktijk echter niet vaak tot problemen omdat het altijd gaat om het verstrekken van noodzakelijke gegevens en dus altijd wel vastgesteld kan worden dat gegevens dat als die verstrekt zouden worden het goed hulpverlenerschap onder druk zetten, in feite toch al niet noodzakelijk zijn. Anders gezegd: door de regel dat enkel noodzakelijke gegevens verstrekt moeten worden, zal deze noodzaaktoets er in de praktijk toe leiden dat de juridisch lastige verhouding tussen lid 1 en lid 3 in de praktijk geen rol speelt (hoeft te spelen).

De Jeugdwet heeft in art. 7.3.1, lid 3 echter ook de bepaling dat als bij de jeugdhulp de WGBO van toepassing is, de regeling van de WGBO toegepast wordt en niet die van de Jeugdwet. Echter, die bepaling in de Jeugdwet dat je de WGBO moet doen ipv de Jeugdwet gaat volgens het lid 3 over de meeste Jeugdwet-artikelen van "deze paragraaf" en dat is paragraaf 7.3 van de Jeugdwet. En het art. 7.4.0, lid 2 en 3 Jeugdwet staat nu juist in paragraaf 7.4 van de Jeugdwet. Kortom: ook bij de WGBO blijft art. 7.4.0 Jeugdwet gewoon gelden voor de WGBO-ers omdat het nu eenmaal in een andere paragraaf staat.

Handreiking 5: link Moraya de Haan

Dossier 107, Moraya de Haan